

Commissie-format
Verzoek College van B en W voor Commissiebehandeling.
Vastgesteld in B en W vergadering van : 11 maart 2013
Onderwerp: Operationeel Programma Rioleringen 2013
Inhoud: Ten behoeve van de jaarlijkse uitvoeringsplanning in de rioleringszorg maakt Helmond een operationeel programma. Hierin worden de voorziene activiteiten voor dat jaar beschreven en geraamd. Het betreft zowel activiteiten in het reguliere beheer en onderhoud, als vervangingswerken (investeringen). De werkzaamheden in het OPR komen voort uit het recent vastgestelde verbrede GRP 2010-2015. Zowel de reguliere activiteiten als de investeringen zijn voorzien in de begroting 2013 en passen binnen de beschikbare middelen. Tevens passen de werkzaamheden binnen de bestaande formatie. De werkzaamheden zijn afgestemd met het POW 2013.
Financiële aspecten en dekking: Zie het OPR 2013 en de nadere toelichting in dit commissieformat
Met dit verzoek mee te zenden stukken: Het OPR 2013 ligt voor raads- en commissieleden ter inzage in de visiekamer op Boscotondo. Tevens is het te bekijken op de gemeentelijke website www.helmond.nl
Het college van B en W verzoekt: Ter kennisname voor te leggen aan de commissie RF op 16 april 2013.

Ruimte voor eventueel vervolg inhoud:

Samenvatting

1.1 Aanleiding

Gemeenten zijn verplicht om een gemeentelijk rioleringsplan (GRP) op te stellen (artikel 4.22 Wet milieubeheer). In het GRP moet inzicht gegeven worden in de aanwezige voorzieningen voor:

- de inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- de inzameling en verwerking van regenwater;
- het voorkomen van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming.

Daarnaast moet het GRP inzicht geven in de kosten en de planning die het beheer, het onderhoud en de vervanging van deze voorzieningen met zich meebrengt evenals de kosten voor milieutechnische verbeteringen aan de riolering. Voor een nadere toelichting op de juridische kaders en de gemeentelijke zorgplichten wordt verwezen naar het Gemeentelijk Rioleringsplan 2010-2015.

Het opstellen van een GRP met een looptijd van enkele jaren geeft duidelijkheid in de planning en inzicht in de benodigde financiële middelen op de korte, middellange en langere termijn. Ook is het op basis van het GRP mogelijk de rioleringsheffing voor een aantal jaren vast te stellen.

Het GRP kent echter ook een aantal nadelen:

- Door de langere looptijd is het weinig flexibel als het gaat om de inpassing van nieuwe ontwikkelingen;
- In de uitvoeringspraktijk blijken door allerlei oorzaken dingen soms anders te lopen dan aanvankelijk gedacht. Dit kan de planning overhoop halen;
- Het geeft weinig mogelijkheden tot bijsturing en prioritering tussentijds door zowel de ambtelijke dienst als het bestuur;
- Het geeft geen inzicht in de financiële voortgang van de geplande werkzaamheden en daarmee in de financiële positie van de rioleringszorg binnen de gemeente van jaar tot jaar.

Om deze problemen te ondervangen heeft de gemeente Helmond ervoor gekozen om jaarlijks een "operationeel programma rioleringen (OPR)" op te stellen.

Dit programma geeft primair inzicht in de voorziene activiteiten met hun financiële consequenties van het betreffende jaar. Hiertoe is het OPR opgedeeld in drie deelprogramma's, te weten het aanlegprogramma (OAP), het onderzoeksprogramma (OOP) en het maatregelenprogramma (OMP). Daarnaast bevat het OPR nog een hoofdstuk "overige exploitatielasten" waarin activiteiten vermeld worden die niet direct onder één van de drie genoemde deelprogramma's te plaatsen zijn en ook in de begroting apart genoemd worden.

De evaluatie van de rioleringszorg in het voorgaande jaar vindt plaats bij de jaarrekening.

Tot slot: De voornemens, zoals in deze nota beschreven, zijn gebaseerd op de huidige inzichten en verwachtingen met betrekking tot de financiële positie van de gemeente. Indien die positie wijzigt, kunnen het beleid en de inzet van de financiële middelen zoals in deze nota zijn beschreven, ook tussentijds, worden bijgesteld.

1.2 Relatie met het vGRP en het waterplan Helmond

De gemeenteraad in Helmond heeft het GRP 2010-2015 op 6 oktober 2009 vastgesteld voor een periode van 6 jaar (2010 t/m 2015). Dit GRP is opgesteld als een zgn. 'verbreed' GRP (vGRP). Dit betekent dat hierin ook de gemeentelijke zorgplichten voor regenwater en grondwater zijn meegenomen.

Onderdelen van het GRP zijn weer een doorvertaling van een aantal elementen van het Waterplan 2006-2010 dat op 4 december 2007 is vastgesteld. In het Waterplan is aangegeven welke plaats het water nu en in de toekomst in Helmond inneemt en wat daarbij als gewenste ontwikkeling wordt gezien.

De elementen uit het Waterplan die betrekking hebben op de inzameling en het transport van afvalwater en hemelwater zijn in het GRP verder uitgewerkt. Andere elementen uit de visie van het Waterplan, bijvoorbeeld 'water als mede-orderend principe', komen niet terug in het GRP omdat deze geen directe relatie hebben met de rioleringszorg.

Bij de vaststelling van het GRP 2010-2015 is geconstateerd dat de gemeente vanaf 2010 op een, voor de langere termijn, kostendekkende rioolheffing zit. Dat wil zeggen dat er reserves zijn opgebouwd om grote toekomstige vervangingsinvesteringen te kunnen betalen zonder dat het tarief hiervoor met sprongen omhoog zou moeten of van jaar tot jaar sterk zou wisselen.

In dit kader is het nog steeds wel van belang om de feitelijke stand van de Voorziening Rioleringslasten regelmatig te confronteren met de raming in het GRP 2010-2015 om te checken of dit nog steeds op hoofdlijnen met elkaar spoot.

Uitgaande van de momenteel bekende gegevens en de onderliggende begroting wordt per eind 2013 een saldo van de "Voorziening Rioleringslasten" verwacht van:

Saldo per 1-1-2012	€ 22.472.880,-
--------------------	----------------

Toevoeging 2012 (begroting 2012)	€ 1.587.567,-
----------------------------------	---------------

Rente 2012 (begroting 2012)	€ 813.343,-
-----------------------------	-------------

Verwacht saldo 1-1-2013	€ 24.873.790,-
-------------------------	----------------

Rente 2013 (begroting 2013)	€ 824.590,-
-----------------------------	-------------

Toevoeging 2013 (OPR 2013)	€ 2.377.946,-
----------------------------	---------------

Verwacht saldo per 31-12-2013	€ 28.076.326,-
-------------------------------	----------------

Dit is iets meer dan het saldo in het GRP, dat uitkomt op € 26.585.616,- (incl. 4x prijscorrectie).

Voor dit verschil zijn enkele verklaringen:

1. In de begroting wordt de afschrijving van de in enig jaar te plegen investeringen pas in het daarop volgende jaar geactiveerd. In het GRP is uitgegaan van activering in datzelfde jaar. Dit leidt in de jaarlijkse begroting tot een verschil in de storting in de voorziening. Voor het totale rioleringsbeheer over een langere periode en voor de rioolheffing heeft dit overigens geen consequenties. De

kapitaallasten worden in de gemeentelijke systematiek een jaar later geactiveerd, maar lopen ook een jaar langer door.

2. Een deel van het verschil te verklaren uit wijzigingen in de werkzaamheden ten opzichte van het GRP en aanbestedingsvoordelen. Hierdoor kunnen positieve saldi ontstaan bij de jaarafrekeningen, die tot en met 2009 in de voorziening zijn gestort. In het GRP is met deze toevoegingen geen rekening gehouden.
Vanaf de jaarrekening 2010 worden deze exploitatiesaldi overigens in een aparte bestemmingsreserve gestort, zodat de voorziening hier niet meer 'vervuild' wordt.
3. In de gemeentelijke begrotingssystematiek wordt de BTW op de investeringen geactiveerd en extracomptabel opgenomen ten behoeve van de tariefberekening. In het GRP wordt de jaarlijkse BTW op de investeringen in één keer weggeboekt. Dit verschil in aanpak scheelt op de korte termijn enkele tonnen op jaarbasis. Het verschil wordt toegevoegd aan de voorziening.

In 2012 is bekeken wat de consequenties zijn voor het tarief van de afwijking in de geraamde en gerealiseerde stortingen in de voorziening. Dit onderzoek is afgerond en zal input leveren voor de VJN 2013.

1.3 Bestemmingsreserve riolering

In 2010 heeft de gemeenteraad besloten een bestemmingsreserve in te stellen voor de jaarlijkse exploitatiesaldi van het product riolering in de begroting.

In het verleden werden deze exploitatiesaldi verrekend met de voorziening. Hierdoor werd de voorziening 'vervuild' met toevoegingen die niet primair bedoeld waren voor toekomstige vervangingen.

Uit de BBV-regels is gebleken dat het gewenst is een striktere scheiding aan te brengen tussen de spaarbedragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen en de resultaten van de jaarlijkse exploitatie.

De stand van de reserve per 1/1/2012 is € 3.248.877,-. Bij de begrotingsbehandeling 2013 is besloten om een deel van deze reserve terug te laten vloeien naar de burgers via een eenmalige teruggave van € 25,- per huishouden.

1.4 Financieel overzicht OPR 2013 en vergelijking met begroting 2013

In deze paragraaf wordt het totale overzicht gegeven van de financiële consequenties van het OPR 2013 en is een vergelijking gegeven met de begroting 2013. Per saldo moeten het OPR en de begroting op hetzelfde bedrag uitkomen, immers de inkomsten uit de begroting zijn het uitgangspunt. Binnen de verschillende deelproducten kunnen er wel verschillen optreden die met name veroorzaakt worden door wijzigingen in kosten, herprioritering van activiteiten en actualisatie van cijfers.

Lasten	Begroting 2013	Raming OPR 2013
Operationeel aanlegprogramma	-	-
Operationeel Onderzoeksprogramma	540.657	662.634
Operationeel Maatregelenprogramma (m.u.v. investeringen)	1.593.785	1.318.694
Overige exploitatielasten	858.876	858.876
BCF-correctie (m.u.v. investeringen)	247.338	251.588
Kapitaallasten t/m 2012	4.530.607	4.530.607
Toevoeging Voorziening Rioleringslasten cf. GRP (incl. 4x prijscorrectie van 2%)	2.203.750	2.352.614
Afschrijving investeringen 2013	201.169-	196.189-
BCF-correctie investeringen 2013	32.119	31.324
Stelpost investeringen 2013	169.050	164.865
Interne verrekening rente	824.590	824.590
Totaal lasten	10.799.603	10.799.603

In het OPR 2013 is berekend dat er meer geld naar de voorziening vloeit dan in de begroting is aangegeven. Dit is vooral het gevolg van minder reinigings- en inspectiewerkzaamheden.

1.5 Beschikbare middelen volgens de begroting 2013

Voor de raming van de inkomsten voor het OPR 2013 wordt uitgegaan van de cijfers zoals die zijn aangeleverd voor de begroting 2013. Dit bedrag mag in het OPR niet overschreden worden.

Als blijkt dat de inkomsten achter blijven bij de prognoses, dan heeft dit consequenties voor de investeringsruimte en voor de toevoeging aan de 'voorziening rioleringslasten'.

De rioolheffing voor 2013 is voor gezinnen € 231,96. In 2013 vindt daarnaast een eenmalige teruggave plaats van € 25,- vanuit de bestemmingsreserve riolering. De maatstaf voor de rioleringsheffing is het waterverbruik, waarbij wordt gewerkt met staffels. De eerste staffel loopt tot 1200 m3 waterverbruik, waardoor gezinnen en het grootste deel van het bedrijfsleven in het basistarief vallen. Grotere waterverbruikers vallen in daaropvolgende staffels.

	Begroting 2013
Opbrengsten op inkomen van gezinnen	8.671.379
Opbrengsten op producenten	1.274.686
Opbrengst leges	28.949
Inkomsten rente	824.590
Totaal	10.799.604

1.6 Investeringsruimte OPR 2013 en begroting 2013

De investeringsruimte voor de periode 2010-2015 is in beginsel bepaald in het vGRP. Hierin is opgenomen dat voor 2013 € 2.752.000,- (incl. VAT) geïnvesteerd kan worden. Te verdelen over riool vervangingen (€ 2.604.000,-), renovaties van drukrioolgemalen (€ 48.000,-) en besturingssystemen (€ 100.000,-). Daarnaast is een bedrag opgenomen voor het bouwkundig aanpassen van het gemaal BZOB-noord van € 150.000,-. Bij elkaar dus € 2.902.000,-

Nieuwe inzichten en afstemming met andere onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte en stedelijke (her)ontwikkelingen zullen altijd leiden tot enige verschuivingen in het jaarlijkse investeringsvolume.

In het OPR 2013 is een te investeren bedrag berekend van € 2.825.900,- (incl. VAT). In onderstaande tabellen zijn deze investeringen opgenomen. Let op: de kosten onderaan in de tabellen zijn incl. BTW.

nr.	Omschrijving	Cat.	Combi-project met	Externe kosten	VAT
1	Aanleg riool tussenstuk Rotonde Vossenbeemd-lage Dijk	2	POW	13.000	2.000
2	Relining Lage Dijk tot Vossenbeemd	1	afstemmen op POW	740.000	40.000
3	Relining in groenzone Troelstrastraat	1	voorafgaand aan werk Park Goorloop	40.000	10.000
4	Vervangen inlaten Harmoniestraat	1	POW	10.400	2.000
5	Vervangen Beethovenlaan	2	-	30.000	5.000
6	Vervangen + aanleg HWA Korhoenderhof	1	-	40.000	6.000
7	Smalle Haven-Kegelbaan	1	Kwaliteitsimpuls Centrum	230.000	30.000
8	Aanpassen put overstort Krijtmolenpad	1	-	5.500	1.000

9	Houtsestraat, opheffen drukriolering	2	-	12.000	2.000
10	Ruusbroecklaan e.o.	1	-	720.000	108.000
11	Itterestraat-Arbergstraat	1,3	Kasteelherenlaan	260.000	39.000
12	Bijdrage KHL (stukje Cortenbachstraat)	1,3	Kasteelherenlaan	40.000	6.000
13	1e Bosweg	2	POW	5.000	1.000
14	Bijdrage 3e Haagstraat		Helmond-west	130.000	
	Subtotaal			2.275.900	252.000
	BTW (21%)			477.939	
	Totaal				3.005.839

nr.	Omschrijving	Raming
1	Bouwkundige aanpassingen BZOB-noord	150.000
	Subtotaal	150.000
	BTW (21%)	31.500
	VAT (0%, uren zitten al in formatie gemalenbeheer)	-
	Totaal	181.500

nr.	Omschrijving	Raming
1	Renovatie drukriolering B9 en B10	16.000
2	Renovatie drukriolering De Braak	8.000
3	Renovatie drukriolering E3 en E4	16.000
4	Renovatie drukriolering E7	8.000
	Subtotaal	48.000
	BTW (21%)	10.080
	VAT (0%, zit in formatie gemalenbeheer)	-
	Totaal	58.080

nr.	Omschrijving	Raming
1	Vervanging besturingssystemen	100.000
	Subtotaal	100.000
	BTW (21%)	21.000
	Totaal	121.000

1.7 Personele consequenties

In het OPR 2013 is in totaal 8234 uur opgenomen voor werkzaamheden in het reguliere beheer en 3600 uur voor werkzaamheden in het investeringsprogramma (zie bijlage 9).

In de exploitatie wordt een deel van deze uren ingevuld door andere afdelingen en door de planner en applicatiebeheerder voor BOR. Het gaat in totaal om 2030 uur. De overige werkzaamheden (6204 uur) worden uitgevoerd door medewerkers van de eenheid Water.

Voor de werkzaamheden in het investeringsprogramma gaat verreweg het grootste aantal uren naar het IBH (totaal 3300 uur). Voor voorbereidende werkzaamheden om te komen tot een goede overdracht naar het IBH komen in totaal nog 300 uur voor rekening van BOR/Wa.

Dit betekent dat in 2013 op grond van dit OPR in totaal 6504 uur door de medewerkers van de eenheid water aan de rioleringszorg besteed moet worden. Daarnaast lopen er nog een aantal projecten door uit oudere OPR's (met name vervangingswerken) die niet in bovenstaande urenraming zijn opgenomen, maar wel in de planning van de medewerkers terechtkomen.

Tot slot besteden de medewerkers van de eenheid water nog ca. 500 uur aan advisering bij rioolaansluitvergunningen en het opstellen van water- en rioleringsplannen voor ruimtelijke ontwikkelingen. De kosten voor deze werkzaamheden drukken niet op het budget voor riolering, maar de werkzaamheden worden wel door de medewerkers van de eenheid Water uitgevoerd.

Voor de rioleringszorg zijn in begroting 2013 5,82 fte beschikbaar, dit betekent $5,82 \times 1500 = 8730$ uur. De werkelijk beschikbare capaciteit zal in 2013 minder zijn, omdat binnen het team BOR/Wa een aantal medewerkers ouderschapsverlof heeft opgenomen of minder gaat werken i.v.m. afbouw.

Naar verwachting blijft er voldoende capaciteit aanwezig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Eventueel kan voor de vrijvallende uren inhuur ingezet worden.